

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-11-29

Diarienummer 0438/22

Handläggare

Anna Ekdahl

Telefon: 031- 368 21 28

E-post: anna.ekdahl@ioff.goteborg.se

Samrådsyttrande - Förslag till bildandet av kulturreseptatet Slottsskogen dnr Sbk 0666/18

Förslag till beslut

Idrotts- och föreningsnämnden godkänner förvaltningens förslag och översänder tjänsteutlåtandet som nämndens eget yttrande till byggnadsnämnden.

Sammanfattning

Byggnadsnämnden beslutade den 18 oktober 2022 att skicka inbjudan till samråd för Kulturreseptatet Slottsskogen på remiss mellan den 2 november – 27 december 2022. Förslaget omfattar beslutshandling med föreskrifter och avgränsning, skötselplan, byggnadsvårdsplan samt gestaltningsprogram. Idrotts- och föreningsförvaltningen är positiv till bildande av reservatet och står bakom avgränsningen som innebär att Slottsskogsvallen ligger utanför reservatet och att området i stället planläggs, under förutsättning att det säkerställer förvaltningens funktioner och anläggningar. En detaljplan har nyligen antagits för Majvallen som inkluderar en ny föreningslokal för scouterna. Det kan innebära att förvaltningen behöver ansöka om rivningslov för den befintliga omklädningsbyggnaden även om den är utpekad som särskilt värdefull i byggnadsvårdsplanen. Föreskrifterna i reservatet kan innebära att vissa åtgärder kräver särskilda tillstånd och krav på utformning som kan innebära ökade kostnader som föreningen inte budgeterat för. Det är viktigt att Majvallen kan utvecklas i enlighet med planen och att det finns utrymme för olika funktioner att förändras över tid när regelverk och behov för idrottsområden förändras. Kulturreseptatets skötselplan kan innebära ansvar för åtgärder som förvaltningen normalt inte har som kräver utökade resurser och särskild kompetens. Den största åtgärden är att komplettera med toaletter på Dalen vilket kräver att resurser avsätts för investering och drift.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Göteborgs Stad ansvarar för att kommunalt bildade reservat sköts enligt beslutade föreskrifter och skötselplan enligt ansvarsfördelningen i nämndernas reglementen. Förvaltningen av kulturreseptatet Slottsskogen följer förvaltningskartan och idrotts- och föreningsförvaltningen förvaltar Majvallen och Dalens lekfält. Förslaget kan innebära att förvaltningen får ansvar för skötselåtgärder och anpassningar till kulturreseptatets syfte kan medföra ökade kostnader för investering och drift. Skötselplanen innehåller engångsåtgärder och återkommande skötsel. De största engångsåtgärderna är att komplettera med offentliga toaletter. Investeringen beräknas till cirka 3 mkr och den årliga driftskostnaden till drygt 500 tkr inklusive el och vatten. Byggnadsvårdsplanen kan

innebära att dispens och tillstånd krävs för vissa åtgärder och att krav ställs på utformning vilket kan öka kostnaderna. Föreningar som arrenderar mark eller ska bygga anläggningar kan också drabbas av ökade kostnader för skötsel, tillstånd och krav på utformning.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bildandet av Kulturresevatet Slottsskogen har stor betydelse för den biologiska mångfalden och bidrar till en mängd ekosystemtjänster. Slottsskogen ger förutsättningar för människor att vistas och vara fysiskt aktiva utomhus vilket ingår i kulturella ekosystemtjänster. Parker och gångstråk som är tillgängliga för många kan öka aktiva transporter och därmed minska bilanvändandet.

Bedömning ur social dimension

Slottsskogen bidrar till många sociala värden som rekreation och återhämtning och ger möjlighet till en bredd av aktiviteter. Kulturresevatet säkrar förvaltningens anläggningar inom området som bidrar till uppdraget att möjliggöra för invånare att idrotta och ha en aktiv fritid. Det säkrar också förutsättningarna för stora evenemang i området.

Bilagor

1. Beslutshandling
2. Kartor
3. Skötselplan
4. Byggnadsvårdsplan
5. Gestaltningsprogram

Ärendet

Byggnadsnämnden beslutade den 18 oktober 2022 att skicka inbjudan till samråd om reservatsbildning på remiss mellan den 2 november – 27 december 2022. Förslaget är att bilda kulturresevat för Slottsskogen och omfattar förslag till beslut med föreskrifter och avgränsning, förslag till skötselplan, byggnadsvårdsplan samt gestaltningsprogram. Idrotts- och föreningsnämnden ska ta ställning till förvaltningens remissvar.

Beskrivning av ärendet

I samband med programsamråd för Slottsskogen 2009 gav kommunfullmäktige byggnadsnämnden i uppdrag att upprätta ett skydd för Slottsskogen genom kommunalt kultur- och naturreservat i kombination med områdesbestämmelser och detaljplan. Stadsbyggnadskontoret startade arbetet 2018. Park- och naturförvaltningen, kulturförvaltningen, fastighetskontoret, idrotts- och föreningsförvaltningen, miljöförvaltningen, socialförvaltningen Centrum, trafikkontoret och Higab har deltagit. Kulturresevat föreslås för stadsparken Slottsskogen med Dalens lekfält, Slottsskogskolonin och Majvallen. Syftet är att långsiktigt bevara Slottsskogens betydelse som stadspark och säkerställa ett långsiktigt skydd. Samtidigt ska det möjliggöra utveckling med utgångspunkt i de utpekade prioriterade bevarandevärdena som är:

- Parkens historia, både samhälls- och parkhistoriskt
- Storleken och hur parken möter staden
- Förutsättningar för rekreation, integration, aktivitet, evenemang och idrott
- Djurparken

- Skyddsvärda byggnader, byggnadsverk och detaljer
- Särskilt skyddsvärda träd, ädellövskog samt dammar
- Höga naturvärden och viktiga ekosystemtjänster samt del av en sammanhängande grönkil

De områden som inte skyddas som kulturresevat men som är utpekade som skyddsvärda i program för Slottsskogen (2011) avses att planläggas. Kulturresevatets omfattning och gränser har diskuterats under arbetets gång och för några områden bedöms detaljplan vara den bästa skyddsformen även om det inte ger samma långsiktiga skydd som ett kulturresevat. Slottsskogsvallens detaljplan från 1923 är svårtolkad och en ny detaljplan föreslås för att befästa utpekade värden och möjliggöra utveckling på rätt plats. För Slottsskogsvallens äldre delar och dess omslutande kullar föreslås att ansöka om byggnadsminne, för att befästa identifierade värden.

Förslaget innehåller en skötselplan som alltid ska ingå i beslut om resevatetsbildning. Skötselplanen beskriver kulturresevatets värden, övergripande målsättning, kvalitetsmål, uppföljning samt hur kulturresevatet ska skötas och av vem. Göteborgs Stad har det övergripande ansvaret för att kommunalt bildade resevat sköts enligt beslutad skötselplan, att resevatets föreskrifter följs och att skötseln följs upp. Skötselåtgärderna kan utföras av kommunen, markägare, arrendatorer, entreprenörer eller andra som förvaltaren har skötselavtal med. Ansvaret följer förvaltningskartan och förvaltare är park- och naturnämnden, fastighetsnämnden, trafiknämnden samt idrotts- och föreningsnämnden eller den som träder in i dess ställe. Skötselplanen är uppdelad i delområden, Majvallen är ett eget område och Dalens lekfält ingår i Södra Azaleadalen. Kulturhistoriskt värdefulla byggnader ingår i byggnadsvårdsplanen som beskriver allmängiltig information och riktlinjer samt varje byggnad inom resevatet som anses bära särskilt höga kulturhistoriska värden. Majvallens omklädningsbyggnad ingår eftersom den i sin utformning, funktion och placering berättar att idrottsplatsen är från mitten av 1900-talet och är kulturhistoriskt värdefull till sin exteriör. Förslaget innehåller även ett gestaltungsprogram som är en fördjupning av skötselplanen med syfte att beskriva hur gestaltningen ska bidra till att uppfylla utpekade kvalitetsmål och prioriterade bevarandevärden. De övergripande gestaltungsprinciperna för Slottsskogen är:

- Bevara och utveckla den historiska karaktären
- Skapa förutsättningar för en aktiv park
- Värna och utveckla växtlighet som grundläggande del av gestaltningen
- Skapa förutsättningar för vatten både som upplevelse och funktion
- Stärk och förtydliga gränser och entréer
- Skapa en sammanhängande utrustning

Syfte Kulturresevatet Slottsskogen

1. Säkerställa ett långsiktigt bevarande av Slottsskogen som en av Sveriges mest framstående och största offentliga stadsparker.
2. Framhäva det vidsträckt park- och rekreationslandskap som visar Slottsskogens utveckling från kunglig djurgård och jaktlandskap, till folklig park i engelsk stil samt dess karaktär med kontraster och variationer mellan anlagd park med kulturhistoriska byggnader och naturlig skog.
3. Bevara och utveckla ädellövskogar och lövrika blandskogar som är värdefulla både för den biologiska mångfalden och för rekreation, friluftsliv och natur- och kulturupplevelser.
4. Gynna och bevara biologisk mångfald och hotade arter samt att utveckla samtliga livsmiljöer.
5. Säkra tillgången till Slottsskogen för boende och besökare som en viktig social och integrationskapande mötesplats.
6. Säkerställa parkens förutsättningar för att bidra till god folkhälsa och en meningsfull fritid.
7. Möjliggöra nutida utveckling, vård och bevarande av parkens kulturhistoriska, natur-, rekreativa, kulturella och pedagogiska värden av en sådan kvalitet som är till gagn för framtida generationer.

- Bevara och utveckla det sammanhållande nätet av stråk
- Säkerställ att Slottsskogen är en plats för alla

Förvaltningens bedömning

Idrotts- och föreningsförvaltningen är positiv till bildande av Kulturresevatet Slottsskogen. Det är positivt att Slottsskogens betydelse för idrott och rekreation för såväl spontana och organiserade aktiviteter och som mötesplats för vardagliga till stora världsunika evenemang finns med i syftet. Det är viktigt att områdets funktioner och värden värnas men också att det finns möjlighet till utveckling. Förvaltningen står bakom avgränsningen som innebär att Slottsskogsvallen ligger utanför resevatet och är positiva till planläggning av området under förutsättning att det säkerställer förvaltningens funktioner och anläggningar. Slottsskogsvallens entrépark har nyligen rustats upp och i området finns flera pågående och planerade projekt som inte får fördröjas på grund av en detaljplan. Trafiksituationen i området bör ses över vid en detaljplaneläggning.

Idrotts- och föreningsförvaltningen förvaltar Majvallen och Dalens lekfält. En detaljplan har nyligen antagits för Majvallen som inkluderar en ny föreningslokal för scouterna. Det är viktigt att området kan utvecklas i enlighet med planen. Fotbollen på området planerar för ny omklädningsbyggnad och det behöver finnas möjlighet för funktioner att förändras över tid när regelverk och behov för idrottsområden förändras.

Bildandet av Kulturresevatet kan innebära ansvar för skötsel som förvaltningen normalt inte ansvarar för som kan kräva utökade resurser och att särskild kompetens behövs för till exempel kulturhistoriska värdefulla byggnader eller trädbesiktning. Vissa åtgärder i skötselplanen är inte längre aktuella, staketet kring Majvallen har åtgärdats och arbete pågår för att lösa maskinförråd. Stora kvarstående åtgärder är att komplettera med toaletter på Dalen och Majvallen och att hitta en lösning för omklädning på Majvallen.

Omklädningsbyggnaden på Majvallen är utpekad som särskilt värdefull i byggnadsvårdsplanen under *A-föreskrifterna* vilket innebär att särskilda tillstånd krävs för vissa åtgärder och att villkor kan ställas på genomförandet. I detaljplanen över Majvallen har marken där omklädningsbyggnaden står idag pekats ut för en ny scoutstuga. Det kan innebära att förvaltningen behöver ansöka om rivningslov för den befintliga omklädningsbyggnaden även om den är utpekad som särskilt värdefull i byggnadsvårdsplanen. Tillstånd och krav på utformning kan innebära ökade kostnader som föreningen inte budgeterat för.

Gestaltningssprogrammet bör kompletteras med Dalens betydelse för spontana och organiserade idrotts- och motionsaktiviteter. Dalens utegym är förvaltningens mest besökta. För Majvallen bör det tilläggas att det är viktigt att Majvallen kan avgränsas vid tävlingar och evenemang.

Johan Sävhave

Lotta Lidén Lundgren

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef Utveckling & ekonomistyrning